

Nro 29.

A NELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben October 7-dik napján 1794.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

A *Jákobinusok* ellen, a' *Párisi* nép igen fel-lád-zodattnak lenni hallatik, és őket már nem *Jákobinusoknak*, hanem *Roberspieretáknak* nevezi, és a' mint egy *Sept. 12-én* költ *Párisi* levélből olvassuk, igen kevésben maradott el, hogy a' *Jákobinusok* hatalma, a' 9-ben tartatott ülésben a' *Convent* által semmivé nem tétetett. A' *Conventnek* nagyobb része már harmadikszor költ ki a' *Jákobinusok* ellen olly erőssen, 's úgy tettzik, hogy a' *Convent* már tsak arra várokozik, hogy irántok a' *Departamentumok* vélekedéseket vehesse, annakutánna vége lesz a' *Jákobinusok Klubjának*. — A' 10-ben tartatott ülésben, *Merlin* a'

Convent előtt orálván a' *Jákobinusok* klubja ellen, a' többek között e' képpen szollott: En magam iránt mind a' Népnek, mind a' *Conventnek* egy meg-jegyzéssel tartozom. — En magam is a' *Jákobinusok* klubjának egy tagja voltam; De már most azt mondom, hogy ha a' Nép a' maga szabadságát, a' *Conventet*, azt az egyetlen egy közép pontat, mellyért magát egyisítette, meg akarja tartani, magára vigyázon, és ne engedje meg, a' maga ellensége ékesen szollása által, magát semmivé tétetni, hanem a' maga hatalmába fel-öltözvén, tartsa kezében a' Törvényt, és szaggassa el a' gaz embereknek (*Jákobinusoknak*) vézedelemet szerző hálójakat. — Ezen a' napon akartanak a' *Jákobinusok* is, egy rendkívül való ülést tartani, mellyen egy levelet akartanak fel-olvastatni, azt akarván meg-határozni, hogy azon levél a' *Conventnek* által-adattassék. *Dufourny*, *Real*, és *Gouchon*, miattak a' közönséges bátor-ságra, tsendességre ügyelő Commissió által árestomba tétettettek, *Barlet* és *Leveaux* is, a' kik a' Klub levelit készítették vala, hasonló képpen árestomba tétettek. *Tallien* pedig, midőn éjfél tájba haza akart volna menni, azon utzának, a' hól ő lakik vala, a' szegeletiből egy ember kiugardván, pistolyjal *Tallien* után lött, azt kiáltvan utánna: *Rég várlak, halj-meg gaz ember!* 's azzal el-szaladott; de a' *Tallien* esett lövés, a' mint a' seb orvosok mondják, nem vólt halálos. — Ki lett légyen az, a' ki a' Nép-képviselőit *Tallient* meg akarta ölni, egy *Sept. 17-én* költ *Párisi* levél tartása szerént réá akadtanak immár. — Azon az éjtszaka, mikor *Tallient* a' más világra akarták küldeni, és azon helytől, a' hól a' *Tallien* után való lövés esett, nem megszöve, szembe találkozván az éjjeli vigyázó, egy gyanus forma emberrel, kérdi a' Strása az embertől, hogy ki légyen, és hól lakik? mellyre az ember meg retentvén, magának sirva hamiss nevet ad, 's lak helyet is igazán meg nem mondván, 's azzal nagyobb gyanuba ejtvén magát el-fogattatott. — Ezen személy *Fournier* nevezetű, a' ki a' mind

mondja, Pappiross tsináló, és a' nem régiben guillotinirozottatott *Arthurnál*, *Roberspiernek* lelki barátjánál is dolgozott. Innen már nagy reménységgel vagynak az iránt, hogy ezen gyilkosságnak nyomába akadtanak, és hogy a' *Tallien* megölettetésire a' *Roberspiere* factioja adott volna alkalmatosságot, a' melly más nevezet alatt még mind meg van.

Azon veszekedésnek, a' melly a' *Conventnek* nagyobb része, és a' *Jákobinusok* között mind eddig tartatott, 's még ma is tartatik, nem egyéb, hanem egy kemény ölzve-tsapás fog véget vetni, a' mellyre a' jeit a' *Commissiónak* régen várt tudósítása fogja ki adni. — Mind a' két rész tetsel lélekkel rajta van, hogy a' győzedelmet a' maga részire ejthesse; de hogy a' mellyik részre fog esni, azt előre tudni nem lehet. Ezen ölzve-tsapástól sokfügg *Frantzia* országnak, állapota iránt. Hogy a' *Jákobinusoknak* az egész *Republica*-ban sokak az ellenségei, az igaz; mert a' guillotiniroztattattaknak, és azoknak, kik a' rabságba olly hosszú ideig szenvedtenek, minden attyok fiai, és barátjai, sőt a' külső városokban lakok is, a' kik ez előtt a' *Jákobinusok* kedvellői vóltanak, már most nyilvánóságos ellenségei. — *Billárd* nevezetű *Polgár*, a' *Republica* *Ministerévé* tétetett *Génévában*, *Polgár* *Athen* pedig *Genfi* *Residensé*. — Egy *Traversonnei* szántó vető ember, *Godmeau János*, a' *Revoluciónnak* halálos vétkeket vizsgáló törvényszéke által, azért itéltetett halálra, hogy abban a' *Tartományban* lévő *Kösségnek*, azt javasolta vala, hogy a' *Royalistáknak*, *Király* részin lévőeknek megérkezések alkalmatosságával, fejer zászlót tartsanak ki. — A' *Royalisták*, *Király* mellett tartok, hogy *Bretagneba* némelly szerentsés lépéseket télnék, az a' hire. — Egy ölzve esküvés is ki-nyilatkoztatott, melly szerént a' *St. Malói* ki-kötő, 's más helységek is fel akartanak gyujtagatni, és az *Anglusokat*, 's más ki-vándorlottokat a' *Frantziák* partjára akartanak vinni, de a' *Convent* még ez iránt semmi *Tisztviselőktől* küldetett *Tudósítást* nem vett.

Párisból Sept. 15. én. Azon 94 *Nántesi* lakosok, kiket a' *Revolutió* kivállasztott *Biztossai* árestáltattanak vala, azért vitettettek vala *Párisba* fogságra, hogy a' *Revolutió* *Törvény* széke által itéitessenek meg; kik is 8 napok alatt jelenvén meg a' *Revolutió* *Törvény* széke előtt, a' *Népnek* közönségesen való tettése szerént szabadon bocsátattanak, kiknek *sententziájok* kimondása után, azon *Törvény* *szék* *Elöllülője* a' *nép* előtt egy *Oratiót* mondván el, annak elvégezése után, a' *Nép* e' képpen kiáltott fel: *Éljen a' Republica! éljen a' Convent!* A' *Conventnek* egy *Decretuma* szerént a' *Frantziák* a' magok *esztendeknek* utolsó napja megillésit úgy határozták vala meg, hogy más nap 8 órákor a' *Nemzet* nagy palotájában gyűljenek össze, holott is a' *Republica* győzedelmeit, az ottan tartatandó *Musika*, és az *összegyűlt* *Társaság* azon való örömének ki-jelentései fogják megilleni, mellyek után a' *Conventnek Praesesse* az egész *Nép* jelen létiben fel-álván, a' *Nép* előtt azt adja fel, hogy a' *Republica* minden hadi seregei, a' magok hazájok előtt való érdemessé tételben semmit is el nem mulattanak; Mindenik hadi seregért azért egy egy zászló adatván a' *Praeses* Kezibe, mellyeken ezen fejül való irás lész: *A' . . . Hadi seregnek ezzel áldozik a' háládatos Haza, a' Praeses* azokra egy egy borostyán koszorut kötvén, azok közül egyet egyet az *innéplés béli* *tzérémonianak* végbe vitele után, mindenik hadi seregből lévő egy egy meg-sebessitetnek kezében adjan, 's azokkal őket azonnal a' hadi seregekhez menni bocsátása. Ezeknek végbe menetelek után pedig a' *Marat* tetemei a' *Pánthéonba* vitettettek, a' *Mirabeaué* pedig onnan gyalózatason ki vettetnek. — Az *J. Rousseau* teteme iránt is azt végzette a' *Convent*, hogy *Octobernek* első napján az is a' *Pánthéonba* vitettessék. Mellyel való *tzérémonia* e' képpen mennyen véghez: Leg elébb is induljan-meg egy *Musikásokból* álló sereg, a' melly *Devin du Village*-ből való *Ariákat* *musikájon*. Ezek után a' *Botanicusok* (*Füvészek*) mennyenek valamely *össz-*

ve köttetett Plántákkal, mellyekre ezen fejül való irás függesztessék: *A Természetnek tanulása vala az ő leg kedvesebb foglalatossága.* Ezeket kövessék külömb külömbfele mester emberek a' magok szerzámaikkal, ez a' fejül való irás függesztetvén azokra: *Ő állította ismét helyre a' hasznos mesterségeket.* Őket kövesse Párisnak egy oszlopja, a' Szabadságnak Oszlopával egyetemben, mellyet az Anyák és gyermekek kövessenek, az Oszlopon ezen fejül való irás légyen; *Ő vezette az Anyákat a' magok kötelességekre, és a' Gyermekeket ő tette szerentséssé.* Ezeket kövessék a' Frantziáde és Emils (régén Montmorency) lakossai, a' Genfi Patrióták, a' Respublicanak Követjeivel együtt, ezen fejül való irást vivén magokkal. *Az alacsonytságot érdemlett Genf üzte vala ki őtet, az újjólag született Genf pedig az ő emlékezetéért bosszút állott.* Mind ezeket 3 színű pántlikáson kövesse az egész Convent. — *Barerre* azt kívánta, hogy a' Rousseau számára *Emilebe* egy oszlop emeltesék, azon felyül való irással; hogy *Rousseau* ottan 15 esztendeig vólt eltemetve, melly javasolása *Barerrének* a' Nemzet ki-vállasztatott Biztosainak, az az iránt való tudósittás végett által adattatott.

Azoknak a' városoknak és helységeknek, a' mellyek Frantzia országban a' Revolutiónak kezdetétől fogva a' magok elébbeni neveket megváltoztatták, 6000 re réa megyen a' számok. — A' Rousseau özvegye észtendönként való pensióját, a' Convent 300 Livrával szaporította meg. —

A' Brüsszeli Magistratus egy *Proclumatiót* tétetett közönségessé, mellynek tartása szerént, mind azokat, valakik a' magok portékájokat a' meghatározott árrokan el nem adják, és az *Assignatákat* el venni nem akarják, a' halállal való büntetés alatt utóljára inti meg. — *Gent* városára 7 millió livrából álló kélz pénzül adando *Contributió* vettettetett.

Frantzia Ország' *Ardosche* nevezetű Országlájában (Departemente) *Sept.* 7. vagy 8 án a' Király páriján lévők *Contrarevolutió*t akarván csinálni, fel-tett tzejokban, valamelly el-árultatások által meg-akadályoztattanak a' *Contrarevolutió* feje pedig *Allier Domokos* több segítő társaival együtt el fogattatott. Ezen *Allier Domokosnak* olyan levelei kerütnének kézben, a' mellyben *XVII* dik *Lajos* Kiralynak nevében a' maga Társait arra kérte, hogy vigyázzanak, ne hogy a' magok fel-tett tzejok iránt el árultassanak.

Nagy Britannia.

Egy *Londonból Sept.* 12 én költ *Tudósittásnak* summája az: Hogy a' Király 9. ben *Weymuthba* (*Vimutium*) egy titkos tanács gyűlést tartott, a' mellyen a' mennyi *Cabinétsbeli* *Minister* meg-jelenhetett, azoknak mind meg kellett jelenni. — Ezen tanácsban, hogy nem valami aproság fordult elő, onnan is lehet azt gondolni, mivel a' Királynak szeméjjes jelen léte, és alá-írása azon Tanácsba szükséges vólt. Azon Tanácsban költ a' Királynak a' nagy petsét alatt egy nevezetes parantsolatja, melly is a' *Nagy Kantzellarius* által 11 ben küldettetett el *Londonba*, az *Itélő Birák*nak, a' közönségessé való tétel végett, mellynek tartása szerént mind azok, a' kik a' *Toverbe* a' Királlyi Felség ellen tett vétkeik miatt fogságba vagynak, kérdőre vonattassanak. — Mi lehessen ezen sietve tett parantsolatnak az oka, azt könnyen ki-találni nem lehet; hogy ha pedig azon kemény iteletről tészzen az ember következt, a' melly két bé vádoltattakra nem régen mondatott ki, a' szerént a' *Londonban* fogságba lévők nem sok jót várhatnak magokra. — A' fennebb elhozott fogjok *Robert Watt*, és *Edimburgi Ötves Downie Dániel*, a' kik a' Királlyi Felség ellen tett vétkebe esteknek találtatván, az *Udvari Itélő szék* által arra íteltettek, hogy azon helyre, a' honnan jötte nek vala, visszafel vitessenek, és onnan *Octobernek* 15. én a' *Vesztő* helyre ki-vonattat-

ván fel-akasztassanak; kiknek belső részei ki szag-
gattatván, ábrázataikhoz veretessenek, testeik
pedig 4 darabba vágottassanak. Kik minekután-
na a' fogházba vízszá vitetttenek, ezeken ki-
vül ragadtatván, magokat a' földhez verték, 's
késő idő múlva hozattathattak ezekre. Ezek
öszve-esküvésbe elegyedvén, a' magok titkos
leveleik a' Parlamentum Biztossai által visgáltat-
tanak-meg, kiknek a' magok mentségek leg in-
kább abban állott, hogy az ő Klubjok nem az
Angliai Constitutió fel forgatására tzelozott, ha-
nem hogy a' Parlamentumon tégyenek igazittást,
ha pedig ez halálos véteknek tartattathatik, a'
szerént maga *Pitt* Minister, sőt *Richmond* Hertzeg
is a' Királyi Felség ellen tett vétekek méltán
vádoltathatnak, minthogy ők is annak előtte, míg
az Igazgatás poltzára fel-mászhattanak, az ő
vékhez hasonló öszve gyűléseket tartottanak.

Az északi Amérikából vett levelek azt hirle-
lik, hogy a' *St. Domingo* szigetibe lévő *Négerek*
fel-támodván, *Gonaivesig* nyomultanak vala elé;
de a' Hégyek közé ismét vízszá nyomattattanak.
— Egy Septembernek 16-án költ *Londoni* Tudó-
sittás szerént, valamelly Királyi *Proclamatió* fog-
lalatja az, hogy külömb külömb féle fontos és
siető dolgoknak el-igazításokra, 's némelly nagy
foglatosságoknak rendbe szedések végett, a' Par-
lamentumnak Novembernek 4-re öszve kelletik
gyűlni. A' fennebb említett Tudósittásból esett az is
értésünkre, hogy *Irlándiába* V. Királynak Gróf *Fitz-*
villiam, *Korsikai* V. Királynak pedig *Sir Gilbert*
Elliot neveztetett volna, ki is *Bastiába* fog lakni.
De a' Diplomájának mind addig a' Király alájja
nem ir, valameddig ő Felsége a' Korónát *Korsikából*
St. Jánosbe egész tzerémonióval nem fogja venni.
Napnyugoti *Indiából* az a' hir, hogy *Waltersdorf*
a' Dániai Napnyugoti *Indiai* szigetek Fő Guber-
nátora. *Amérikába* ment siettséggel, hogy *Dánia*,
és északi *Amériikai* Statusok között *Alliántziát* sze-
rezhessen.

Ugyan az *Angliai* levelekkől költ az a' hir is szárnyára, hogy a' *Néápolisi* Udvar 7 linea hajokat, 12 Fregatiákat készített ki fegyverekkel *Svécia* ellen, melly háborura nem egyéb, hanem az *Armfelt* miatt való dolog, szolgáltatott volna okot; de hogy ez a' hir nem a' leg igazabbak közül való, onnan is ki tettzik, hogy azon indítandó naború felöll, a' *Néápolisi* levelek semmit nem emlékeznek. — A' *Londoni* levelekből olvasuk azt is, hogy a' *Frantziák*, *St. Sebastian* és *Tolosa* meg-vételek után, *Navarrának* fő városa, *Pompeluna* felé nyomultanak volna, melly rendeletlen utjokat a' *Frantziáknak*, a' *Spanyolok* a' magok hasznokra kívánván fordítani, egész bátorsággal a' *Frantziákra* hajtottanak, és őket viszlzá nyomták. A' *Frantziákkal* való ezen tsatában a' *Spanyolok* lovasságja, tsudálkozásra méltó vitézségének adta tagadhatatlan jelét, nem kevés károkkal kéntelenítettvén azért a' *Frantziák* magokat viszlzá vonni, a' *Spanyolok* ismét *Pampeluna* felé nyomultanak.

Olasz Ország.

A' *Turini* *Sept.* 10-én költ levélből olvasuk, hogy fe.éjkek egy egy kis kis öszve tsapások a' *Frantziákkal* gyakran meg szoktanak esni, de azok kisdegek levén, belöllek valami következést formálni nem lehet. — A' *Frantziák* a' *Limonéhoz* jobb kézre lévő tetöteken, a' magok helyeket még mind erőssittik, a' nélkül hogy a' magok erejek bal felőliről valamit gyengülne, kiknek leg nagyobb erejek a' *Nizzai* Grófságba fekszik; de ezen kívül *Onegliában* is számos *Frantzia* sereg van. Innen azért azt lehet gyanittani, hogy a' *Frantziáknak* tzeljok a' volna, hogy *Albenga* és *Piviere* felé száljanak Táborba.

Livornoból *Sept.* 9-én írják: Hogy *Néápelből* a' korona örökösse *Printznek* 3 dik lovas *Regimentje*, 6 kán érkezett volna meg oda a' *Vizen*, a' melly onnat *Lombárdiába* fog el-menni, hogy

a' *Piemonti* Austriai sergekkel öszve kaptso'hasssa magát. *Siciliából* és *Néápelből* még egy *Corpus* gyalogság is váratik oda.

Egy *Turini Sept.* 20. án költ levélből olvasuk azt is, hogy a' Frantziák *Wraitu*, *Maira*, és *Stura* völgyeiben lévő minden posztokra ütetenek volna 14 dikben. Az elsőben 50000 emberekkel 4 Kolonnéba nyomultanak bé, és a' *Soustré* hegyén lévő Posztakra ütvén, a' többin is, melyek *Costis*, *Gorre Reale*, és *Patagonnál* vóltanak erőt vettenek, és *Pászdella Chianaleba* bé rontván, minden házokat és helységeket meg-fosztottanak, pusztává tette nek, egészen *Ruata della Maddelena* és *Gensaná* ig. — A' *Mairo* völgyiben is, a' *Souterra Ceretto* és *Lane* ban állatt posztakon is erőt vévén, elé nyomultanak vala ugyan a' Frantziák *Villar d'Acceoglio*-ig, de ottan a' *Piemontiak* öszve tsatolván magokat, olyan keményen ellent állattanak a' Frantziáknak, hogy a' Frantziák magokat a' *Maira* hidjáig kéntelenítettének visszá vonni. — A' *Mulo* hegyénél 3 eröss Kolonnéba ütett vala bé az ellenség, 's ködös lévén az idő, minden ottan lévő posztakon erőt vett, de a' Napnak fel-derülése után, a' *Piemontiak* a' Frantziákat visszá hátrálni kényszerítették. — A' *Chiardoletto* és *Vinadio* nál lévő posztak is meg-támodtattanak vala a' Frantziák által, *Chiardolettora* kemény erővel ütvén az ellenség, a' *Piemontiaknak* kevés károk mellett megvétetett, de *Vinudiora* 1100-emberekből álló sergessel ütvén a' Frantziák, onnan visszá verettetenek, és arra kényszerítettének, hogy *Chiardolettot* is el hagyják. Hány embert vesztettének légyen el a' *Piemontiak* ebben az ütközetben? azt nem lehet meg határozni, úgy tartják, hogy mintegy 100 embereiket vesztették volna el, kik között Tisztek is felesen vóltanak, de ezen embereknek is nagyobb része nem el esett, hanem fogságba tétetett.

Generál *Collinak* *S. Dalmazzo*-nál fekvő Táborából tudósittatunk a' felől, hogy Gr. *Alciati*

Sept. 17. és 18 ka között való ejtszakáján, Vaccarillal által ellenbe az ellenség sántzaira ütett, azokat a' Frantziáknak nevezetes károkkal megvévén, széljel rontattatta. — A' Susánál lévő táborból vett tudósítás szerént, a' Frantziák Sept. 18 án reggel, Bosco nero, Tuf blanco, Arcangelo, Molár-Cervet, és Moláretnél lévő posztokra ütven, leg kissebb nyereségeken kívül vizszá verezettettek. — Albából Sept. 15 én úgy tudósítottunk, hogy a' Frantziák a' Mirabocco nevezetű erősséget felvettéven, abból a' Tartományból ki-huzták volna magokat. Az Angliai hadi hajók közül a' Victoryé 100 ágyukkal, az Admiral Lord Hoodé 98-al, a' Vice Admiral Hothame 64-el, és egy Fregatte 24 el indult-ki a' Livornoyi ki-kötő helyből, a' mint mondják, Anglia felé. — A' Néapolis Statusok ki-rendelt fegyveresseinek mentől hamarább lehető ki-állitasokra nézve, szabadságot engedett arra a' Király, hogy azok az el fogattatott személjek, a' kik holmi aproságos tsinjaikért estenek fogságba, a' gyalog Regimentekbe adattathassanak-bé.

Spanyól Ország.

Tolosának a' Frantziák által lett meg-vétetése felől, egy Madriti Aug. 26-án költ levél e' képpen szól: Hogy a' Frantziák, S. Sebastia-nának meg-vétele után, még tovább is nyomulhassanak, annyival is inkább lehetetlennek láttattott vala lenni, minthogy a' Spanyolok minden Linea Trupjai, és katonaságai egyesítvén magokat Bergenbe, a' hól a' Frantziák elébb nyomulhatásoknak tsak egyetlennen egy utjak vala, ottan leg keményebben bé-sántzolták vala magokat. De még is a' Frantziák Aug. 9-én, reggeli 5 órákor, a' leg nagyobb dühösséggel egyfzersmind minden sántzaikra rohantanak a' Spanyoloknak, ámbár az ágyuk tüze minden oldalról keményen kívánta is őket akadályoztatni. — A' tsata rendkívül való gyilkoló modra 6 órákig tartott, de utóljára a' Spanyolok még is kéntelenítettettek

az ellenség erejének engedni. Hogy mind a' Frantziák, mind a' Spanyolok részéről 3. ezer ember elesett volna azon ütközötben, úgy tartják. A' Spanyolok Generálja *Casaviello* és vele együtt sok más Tisztek is estenek el. *Tolosának* megvétele után a' Frantziák a' magok fő kvártéljokat oda tették által, annakutánna pedig tovább nyomulván, *Placenciát* is megszállották, holott igen sok fegyvert készítő Fabrika vagyon. — Hogy a' Frantziák tovább ne nyomulhassanak, *Navarrának* V. Királya Gróf *Colomera*, a' ki a' Hadi sergeknek mostani Commandirozója, *Biscaja* Statussaitól segítséget kívánt, mellynek kiállítására iránt azonnal olyan rendelések tétettek a' Statusoktól, hogy minden conscribált férjfiak, egy bizonyos helyen öszvegyűljenek, holott az öszvegyült sereg, három Corpusra osztattassék fel, mellynek egyike, töstént a' Tábor segítségére induljon; a' más, a' széleket óltalmazza; a' harmadik pedig *Reservaba* maradjon. Egyszersmind pedig az is meghatározott, hogy ha a' veszelem nevedne, azon Tartománynak minden lakossai, a' magok állapottyaknak minden megkülömböztetésekön kívül, a' 17 esztendősektől fogva 60 nig, mind fegyverbe öltözzenek; a' kik pedig ezt tselekedni magokat vonagotnák, azoknak minden Jóságai confiscaltassanak. Ezen meghatározásnak igen jó következései lettenek, mint-hogy a' fennebb említett 3 Corpusok a' magok ki rendelt helyekre Aug. 13. án már ki álhattanak. — *Navarraba* is egy ehez hasonló fegyverben öltözés esett, és azt mondják, hogy már 60000 ember áll fegyverbe, 's azonban pedig a' megszűlévő tartományok is minden nap küldik a' *Recroutakat* és az önként fegyvert fogattakat a' Táborba. Innen már azt lehet reményleni, hogy az öszvegyült Hadi sereg, nem csak a' Frantziák elébb való nyomulások megakadallyoztatásokra, hanem arra is elégséges lészzen, hogy őket a' Spanyolok Tartományaiból ismét ki nyomhassa.

Egy más *Madridi* levélből olvassuk; hogy *Burgos*. Tartomány *Biscanának* példáját kívánván követni, hogy a' Vallásért és a' Királyért hadakozzan, egészen fegyverben öltözött. — A' mennyire tudni lehet, a' Spanyolok *Pampelonától* 3 mérföldnyire huzták vissz a magokat, annakutánna pedig *Tolosánál* a' Frantziákat vissz a nyomták; de a' Frantziák újra nagyobb erővel elé nyomulván, a' Spanyolokat hátrálni kényszerítették. — A' *Castell Francoi* Herceg, a' ki a' maga hadi seregével *Arragoniába* fekött, *Navarra* felé vette az útját, a' merre *Cataloniai Grande la Union* is 10000 embereivel utnak indult.

Déli Pruszziából.

A' *Poseni* Sept. 17. én költ levelek azt hirtelik, hogy azon zenebona, melly egy néhány hetek, alatt azon Tartományban uralkodik vala, már a' maga végéhez kezdett közelíteni, avagy tsak azért is, mivel *Obester Székely* a' zenebonáskodokat *Wraclavecknél* jól megkorbátsolván őket széjjel széjjeztette, 's a' mellett közüllök nem keveset le is vágván, azokat az örökké való tsendességnek részessévé tette. — Minthogy pedig a' *Generál Elsner, Lichnovski, Ritz*, és az ifjabb *Schwerin* vezérlések alatt a' Pruszsziai sereg Trupjai, külömb külömb féle oldalok felöll nyomulnak elé, a' végre hogy a' magok erejeket egyesívén, egy kézre, egy tzelra dolgozzanak, és minden felöll a' zenebonáskodokra üssenek; ezekből azért azt lehet reményleni, hogy déli Pruszsziaiban a' meg háborittatott Tsendesség, és az öszve zavart jó Rend, rövid idő alatt helyre fognak állittatni. — Azon fogjok között, mellyek *Obester Székely* által *Cujavien* és *Wraclavecknél* fogattattak el, sok elé való rendü Lengyeiek találkoznak, a' kik a' Pruszszia fő kvártélyba vittettének.

Stallupöhnenből Sept. 8. án költ levél szerént *Aug. 31. én* Lengyel *Generál Chlivinsky*, ki is *Olita*

mellett 3000 embereivel fekütt vala, a' Muszkák-
tól meg támodtatván, 6 ágyui el-vétettéven,
és egész serege fel prédaltatván, tökéletesen meg-
verettetett, ezen ütközetben 200 Lengyelek ma-
radtanak a' tsata piatzon. — A' *Lengyel Lithuá-
niai* hadi seregnék más része, a' meny mintegy
5000 emberekből állani tartatik, *Kauennél* Gene-
rál *May* alatt áll. — *Sept.* 1-ső napján Kapitány
Schachmeyer Wilkovischt nevezetű Lengyel kis
városotskára ütven, sokakat ejtett a' maga fog-
ságába; a' kik között 3 Tisztek is vagynak, a'
Lengyelek által el-fogattatott 80 Muszkákat pe-
dig fogságokból ki szabadította. — A' *Wilkovischt*
és *Wirballen* lakossainak fegyvereik el szedtet-
tenek, Kassájok fel prédáltatott, és ilyen módon
a' *Contrarevolució* nagy darab helységben véghez-
vitettetett.

A' mi a' déli és napnyugoti Pruszszia állo-
patját illeti, irántok a' következő Tudósítást
vettük: *Lissából* úgy irnak, hogy ottan egész ts n-
dességben vagynak, minthogy a' *Confoederatusok*
onnan magokat mind el-huzták, és hogy a' *Lis-
sában*, 's a' körüllette lévő *Garnison*, a' *Schlésiai*
Gen. Lieut. *Manstein* commandója alatt, 1000
emberekre öregbítettett. — *Szmygelbe*, és a' kö-
rüllette lévő *Tartományokba* a' zenebonáskodók
7 ben még *Recrouttákat* szedtenek, minthogy pe-
dig a' parasztok közül, senki is magát örömet és
önként hozzájuk nem tsatolta, azért mindenütt
erőszakkal éltenek a' zenebonáskodók. — Felöl-
lek olvassuk egy közönséges levé ben azt is, hogy
Exin és *Gollánzba* le vagdalván a' Sasot, a' so
*Magazinum*at fel-prédálták, a' *Polgármestert* pe-
dig arra kényszerítették, hogy az ő hozzájuk hü-
séggel való viseltetés iránt tegye-le a' hitit; de
valami 50 Pruszszus *Huszárok* (kétség kívül az
Obest. Székely *Avantgardájának* egy része) réáj-
jok ütven, az általak fel-prédáltatott *Só* maga-
zinumból gyűjtött pénzeket töllök mind el vették.

Lengyel Ország.

A' *Vistula* vize mellől *Sept.* 17. én írják: Hogy a' *Warschau* mellett fekvő prufsziai hadi sereg, magát déli Prufsziaába kezdette visszavonni, holott a' tsendességet és jó rendet a' Lovasság fogja helyre állítani. — *Kosciusko* a' maga seregivel a' *Warschau* körül lévő sántzokban fekszik még, 's nem is igen bátorságos néki, hogy onnan ideje előtt ki-száljan, mivel a' könnyen meg eshetnék, hogy az ő akaratja ellen is egy néhány *Muszka*, vagy Prufszus sereg, azon erősség nélkül való Királyi lak helyet más képpen meg-vehesse. A' Muszkák *Grodnot* és *Wilnát* szállották vala meg, 's olyan hiedelemmel vagnak, hogy *Warschauhoz* is mentől hamarább közelíteni fognak.

Septembernek 12 én tudósítatunk *Tilsitből* az iránt, hogy a' Muszkák *Cauen* és a' körülette lévő helységeket meg-szállották volna. — A' Lengyel hadi seregnak egy része, a' melly *Generál Meyen* vezérlése alatt *Cauen* előtt fekszik vala, *Grodno* felé huzta visszavonni magát, más része pedig Lengyel *Georgenburch* Tartományára felé vette a' maga uttyát. — A' *Tilsitbe* lévő Drago nyosok olyan parantsolatot vettének, hogy magokat az utra való indulásra úgy készen tartásák, hogy *Gen. Lieut. Brünneck* parantsolatja vévén, azonnal utnak indulhassanak.

Elegyes Tudósítások.

Venloból Sept. 17. én. Ide ma az a' tudósítás érkezett, hogy a' Hollándiai és Anglia seregek, a' *Ravensteini* Hidon hirtelenséggel keresztül szállottanak, és most *Nimwégennél* állanak, a' mellyek magokkal minden féle barmokat, és az életre meg-kivántató dolgokat el-vittének, és ettől fogva *Grávéig* a' *Mósa* vizén lévő minden hajok el-vétettének, *Grávé* körül lévő minden épületek pedig le-rontattanak.

Jülichből Sept. 25. én írják: Hogy a' Frantziák, az Austriakaknak *Rolduc* és *Gangelt* között fekvő seregre újjolag rá-ütettének volna, és a' közöttök való tsata mind a' két részről igen

kemény ágyuzások tételekkel ment volna véghez, mellynek vége után a' Frantziák kénytelenítették magokat hátra vonni. — Az ellenség el esett embereinek, és meg-sebessítetteteinek számok könnyen réá mégyen 2000-re, a' mi részünkről pedig mintegy 200-an estenek el, kik között 3 Tiszt találtatik.

Ugyan onnan írják azt is, hogy Comm. Gen. Gr. *Clerfayt* 22 ben érkezett volna meg-oda. Gr. *Latour Dürenbe* megyen. — A' Tsászáriaknak *Jütichbe* nagy magazinumjok vagyon, és hogy az minden szempillantotba nevededik. — A' mint valami utozok beszélik a' *Mastrichti* Erösség 11 vagy 12000 emberrel van meg-rakva, és a' Városba minden szükséges dolgok elegendő képpen bé-szedettettek.

Kaiserslauternből Sept. 20-án estvéli 9 orákor irt tudósításból olvassuk, hogy 3 azon napon *Hertzeg Hohenlohé* vezérlése alatt verettetvén meg a' Frantziák az Austriai sergektől, a' Frantziák azon tsatában többet mint 6000 embereket vesztették el, és a' fogjaik számok is réá mégyen 4000-re, mellyeknek számát volta képpen azért nem lehet tudni, hogy a' fogjokat még minden szempillantotba hordják. Ezen alkalmatossággal miben különösön viselték magokat az Austriai és Prusz-fizai lovasok, méltó a' tsudálásra. — Az *Austriai* Regiment *Waldeck* Dragonyossai egy egész Bataillont fogtanak el, és 2 ágyut nyertenek prédába. — A' Pruszizusoknak *Katt* és *Schmettau* alatt való Dragonyossai egy néhány Frantzia Bataillont vagdaltanak öszve. Az *Austriaiak Vécsei* alatt lévő Huszárjai két Frantzia sereget aprítottak le, a' Pruszizusok *Wolfráth* és *Blücher* alatt lévő huszárjai-is, tsuda a' mit tselekedtenek.

Manheimből Sept. 23-án írják: hogy az oda való környékben vagy 3. naptól fogva meg-lehetősen vólt a' tsendesség, de 22-ben úgy vették észre hogy a' Frantziáknak sok emberekből álló serege ment volna *Rébachból* *Speyer* felé. *Wachenheim*, *Deidesheim*, és *Ruppersberg* nél pedig az ellenség minden hidakat öszve rontatott.

*Qui fit, Maecenas, ut nemo, quam sibi sortem
Seu ratio dederit, seu fors objecerit, illa
Contentus vivat!*

*Horatiusnak ezen mondását e' képpen fordította
vala Magyarra Gr. B. D.*

Hald-meg Eg, Föld, Tenger! indulj szánokozni
Kemény Értz, 's Kő szikla viaszvá változni
Midőn egy esdeklő bus szív háborogni
Magában e' ként kezd, Sorsán siránkozni:

Világ piattzára miheiyt kiállattam
Az élet, 's halál közt külömbséget láttam
Földet, Tengert, Udvar, hogy ölzve járkáltam,
Tellyes contentumat soholt nem találtam.

Király koronáját, mint Koldus táskáját,
A' Pap Kamaráját, mint latrok bariangját,
Vitéz véres kardját, 's Szüle nyál orsoját
Gond, 's bu fogja, kiki maga érzi baját.

Minden Karnak maga baja 's változása,
Akármelley sorsnak nints tellyes meg-nyugvása,
Minden szívnek újjról újjra van vágyása,
Igy vólt, 's így lézzen Termélfzet adása.

Gyermekség nevettség, friss ho majd el-olvad.
Ifjuság bolondság, rosa majd el-hervad.
Ember kort nem ért, kár! gyümölts nem tart
poshad

Vénség tsak betegség, reves töke sorvad.
Szépség mint szívárvány, kedves festett pára
Egesség, méz étel, betegség az ára,
Tudomány, erősség, fogy gyértya modjára.
Siet minden elő, halál sir partjára.

Ez világ is velünk idővel változik,
Egy Sorsról más Sorsra, kiki kívánkozik.
A' kedv, 's a' Szerentse, fordúl, 's bontakozik
Kiki sorsa szerént idővel változik.

Sokakat a' Világ nagy Tifziségre emel,
De nézd nem sokára tekint könyves szemmel.
Sok gazdag ízegény lesz, van tsak komor kedvel
Mint nagy vitéz gyakor gyermek félelemmel.

Igy van dolga tehát, e' tsalárd Világnak
Mellyet azok tudnak, kik meg próbáltatnak,
De ezek is leg jobb példát úgy adhatnak,
Ha előbbizör magok kárán tanulhatnak.